

Gereformeerde Kerk vrijgemaakt
"Rehoboth" Urk
Postadres: Postbus 170, 8320 AD, Urk
Email: scriba@rehobothurk.nl

Aan de Generale Synode
van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
Goes 2020
secretariaat@synode.gkv.nl

Geachte leden van de GS Goes 2020,

Wij richten ons middels onderstaand schrijven tot U om een ernstig appel op U te doen als leden van de GS Goes om afstand te nemen van het commissierapport "*Elkaar van harte dienen: mannen en vrouwen samen beeld van God*" en alsnog als leden van de vergadering ernst te maken met de gevraagde revisie van het synodebesluit M/V en ambt van Meppel 2017. Het gaat ons hierbij om de eenheid in waarheid zoals we die in de Gereformeerde Kerken voorstaan en hebben daarom een afschrift van deze brief toegezonden aan onze zusterkerken, opdat ook zij kennis kunnen nemen over het niet ingaan op ons revisieverzoek in het genoemde commissierapport.

Een leermoment

De besluitvorming ter synode 1943-'44, die tot de Vrijmaking van 1944 geleid heeft, laat zien, dat de gevolgen groot kunnen zijn als het recht doen aan bezwaarden op de synode niet is gewaarborgd. De toenmalige synodevoorzitter dr. G. C. Berkouwer heeft dat achteraf met heel veel spijt en berouw verwoord in zijn boek *Zoeken en vinden*.

Een soortgelijk proces zien we nu ook voltrekken.

De besluitvorming op de synode van Meppel 2017. Een stukje voorgeschiedenis.

In het Rapport van Deputaten M/V en ambt dat ter tafel lag, stond dat de moeite rondom de zgn. zwijgteksten groot was vanwege de sterk uiteenlopende uitleg ervan. Een uitweg voor het goede verstaan deze teksten, moest volgens Deputaten dan ook gezocht worden door, met hantering van een nieuwe hermeneutiek, na te gaan wat de plaats en de betekenis van deze zwijgteksten in onze hedendaagse cultuur is.

Over dit deputatenrapport richtte ds. M. H. Oosterhuis, vanaf 28 januari 2017 voorzitter van de synode van Meppel, zich (via de pas ingestelde synodecommissie) tot deze Deputaten in een schrijven d.d. 16 februari 2017.¹ Daarin gaf hij aan dat de bespreking van de zgn. zwijgteksten in de voorgestelde besluiten anders moest. Niet benadrukken dat ze 'verschillend worden

¹ Uit deze brief van ds. M.H. Oosterhuis twee citaten: 1. "Het was veel veiliger en overtuigender geweest, als u had uitgelegd op welke punten de uitleg van deze teksten omstreden is. Meer is ook niet nodig om deze teksten als bewijsteksten tegen de openstelling van de ambten te ontzenuwen." En: 2. "In mijn bijdrage pretendeer ik helemaal niet het laatste woord te spreken. Ik heb mijn doel bereikt, als ik daarmee aan tegenstanders van het door u voorgestelde besluit iets meer heb kunnen duidelijk maken, dat deze teksten onvoldoende eenduidig zijn uit te leggen, om van een *plain meaning* te kunnen spreken en ze daarmee in feite tot zwijgen te brengen of minstens van hun bijbelse acoustiek te beroven."

beoordeeld', maar precies aangeven, waarin die teksten omstreden zijn. En dat met de bedoeling om te laten zien dat de (oude) uitleg, waarop de kerkelijke praktijk van de afgelopen 2000 jaar berust, niet de enige en dus ook niet de ware exegese is. De opzet van dit schrijven van ds. Oosterhuis was, dat de Synode duidelijk moet maken dat er van deze zwijgtteksten heel goed een andere exegese mogelijk is dan de christelijke kerk tot nu toe heeft gevolgd! De twijfelvraag moet binnen de kerken prangend worden: is de oude kerkelijke exegese, die tot de conclusie leidt dat de vrouwen geen kerkelijk ambt mogen bekleden, wel de 'enige ware' (de alleenware) exegese? Het aanvoeren van een of meer andere exegeses is volgens ds. Oosterhuis voldoende om deze (alleenware) exegese te kunnen ontcrachten.

Als voorbeeld en bewijs van deze stelling geeft hij een eigen exegese, waarin hij de zwijgtteksten plaatst in de context van de transitie/ overgang van de nieuwtestamentische kerk bestaande uit voornamelijk joden, naar een nieuwtestamentische kerk bestaande uit joden én heidenen. Een overgangstijd, waarin de verworven vrijheid van Christus vooral van de kant van de joden nog verdacht werd gemaakt. De apostelen schreven, aldus ds. Oosterhuis, in een unieke kerkhistorische context, die nu echt verleden tijd is.

Het verwijt van ds. Oosterhuis aan Deputaten was dus, dat zij in hun rapport de onnodige en binnen de kerken op veel bezwaren stuitende weg van de nieuwe hermeneutiek waren ingeslagen. Als duidelijk is dat de zwijgtteksten niet eenduidig zijn uit te leggen, kunnen de tegenstanders van het door deputaten voorgestelde besluit tot zwijgen worden gebracht of minstens van hun Bijbelse akoestiek worden beroofd, aldus ds. Oosterhuis.

Waarom wijzen wij u hierop? Omdat het commissierapport dat vlak voor de vakantieperiode van dit jaar aan de synode van Goes 2020 werd voorgelegd, opmerkelijk genoeg precies dezelfde weg bewandelt. In feite wordt in dit commissierapport het standpunt van ds. M.H. Oosterhuis herhaald: Op grond van de uitleg die – in lijn van de kerkhistorie – wordt verdedigd door degenen die zich met een revisieverzoek tot de synode gewend hebben, zou je tot de conclusie moeten komen *“dat vrouwen geen kerkelijk ambt mogen bekleden”*. Maar – zo vervolgt het rapport dan - *hieronder zullen wij laten zien, dat je deze Bijbelgedeelten ook anders kunt uitleggen*” Dat is exact dezelfde redenering als waarvan ds. Oosterhuis zich bediende in zijn schrijven van 2017 en die een plek heeft gekregen in de (onderbouwing van de besluiten) van Meppel 2017.

Maar wordt hier de kern wel geraakt? Nee! Hét bezwaar tegen de besluiten van Meppel 2017 (waarom ook om revisie ervan is verzocht) was juist, dat de aangevoerde exegese in het synodebesluit van Meppel 2017 - waarop ds. Oosterhuis ook een groot stempel heeft gedrukt, door als synodevoorzitter (op zich legitiem) vlak voor de vaststelling van de definitieve besluittekst nog met een belangrijk wijzigingsvoorstel te komen²- op grond van de Heilige

² Het is algemeen bekend geworden, dat in de nacht voor de beslissing ds. M.H. Oosterhuis als synodevoorzitter de synodevergadering te Meppel 2017 heeft gediend met het plaatsen van een nieuw besluit in de dropbox van de afgevaardigden, dat in feite de gronden heeft vervangen onder de toen voorhanden zijnde besluiten voor ouderling en predikant. Nadien ging de synode over tot het vaststellen van de definitieve besluitteksten.

Schrift grote bezwaren opriep! Waarom? Omdat de aangevoerde exegese niet zozeer getuigt van een Bijbelse theologie, waarin rekening gehouden wordt met de specifieke context waarin de apostelen hun voorschriften hebben uitgesproken, maar sterk is beïnvloed door de 'verlichte' gelijkheidsideologie van de huidige westerse cultuur.

De synode van Meppel 2017 spreekt immers de in *Grond 3 met een verwijzing naar Galaten 3: 28, dat vrouwen door de komst van het Evangelie bij het leidinggeven in de gemeente gelijk zijn te stellen zijn met mannen.*

Nu gaat het in Galaten 3:28 (*'hierin is geen Jood of Griek, geen slaaf of vrije, geen man of vrouw, want u allen bent één in Christus'*) zeker over de gelijkheid van man en vrouw in de gemeente. Maar in die zin, dat de apostel Paulus erop wijst, dat wij (M/V) gelijk zijn vanwege onze bekleding met Christus door doop en geloof, waardoor wij *allen (m/v)* in de gemeente voor God gelijk zijn.

Meppel 2017 heeft deze tekst echter gebruikt *door een gelijke positie van man en vrouw in de gemeente toe te kennen op het punt van leiding geven. Over die exegese diende de synode van Goes 2020 zich uit te spreken! Is die uitleg wel juist? Is het zo, dat de het Evangelie van genade inhoudt, dat Christus met Zijn verlossingswerk Zich (ook) keert tegen de scheppingswerken van Zijn Vader? Verlost Hij ons hier en nu niet alleen van zonde, dood, duivel en hel, maar ook van de bij de schepping aanwezige ongelijkheid (naast de aldaar ook aanwezige gelijkheid!) tussen man en vrouw?*³

De bezwaarden maakten bezwaar tegen déze exegese van GS Meppel 2017, omdat deze niet strookt, zoals ds. P. Boonstra in zijn artikel in *Nader Bekeken* terecht schrijft, met de gereformeerde hermeneutiek. Deze exegese geeft er geen blijk van, dat *in geloofsgehoorzaamheid gebogen wordt voor Gods Woord*. De uitleg wordt bepaald door het toekennen van een voorrangspositie aan een niet-Bijbelse 'verlichte' gelijkheidsideologie. Ze staat daarmee op gespannen voet met het eerste kenmerk van een de gereformeerde hermeneutiek, namelijk dat Gods Woord het laatste woord heeft!

Door niet op de argumenten van de bezwaarden in te gaan, maar met een nieuwe onderbouwing te komen, wordt in het commissierapport geen recht gedaan aan de revisieverzoeken. Het zou toch ten zeerste te betreuren zijn, dat de synode van Goes 2020 op basis van dit commissierapport haar besluiten neemt en daarmee dus eenvoudig (stilzwijgend en ongenoemd) het spoor volgt, dat ds. Oosterhuis in zijn schrijven ten tijde van de Synode van Meppel 2017 heeft ingeslagen en door die Synode is gevolgd. Daarmee blijft de door bezwaarden gevraagde beóordeling/revisie van de exegese van Meppel 2017 ten onrechte buiten het gezichtsveld.

We beseffen dat zo'n revisie of beoordeling door de synode van Goes 2020 bemoeilijkt wordt, doordat ds. Oosterhuis ook door deze synode tot voorzitter is verkozen. Uit de pers valt op te

³ Dit spreken over aanwezige gelijkheid én ongelijkheid, verwijst naar H. Bavinck, zie in laatste nummer van *Nader Bekeken*: het artikel van dr. H. Veldman, p, 262 ev.

maken, dat hij zijn plaats in de vergadering niet alleen in technische zin als voorzitter van de synode opvat. In de vergadering doet hij ook actief mee aan de synodale beraadslagingen om te komen tot een onderbouwd commissierapport.⁴ Maar nog meer opvallend en kerkordelijk zwaarwegend is, dat het commissierapport, dat moet dienen als basis voor de afwijzing van de revisieverzoeken, *precies dezelfde redenering* volgt -een redenering die ook hermeneutisch grote gevolgen heeft!- als ds. Oosterhuis in *zijn* schrijven van 16 februari 2017 aan de toenmalige Deputaten M/V en ambt. (Zie noot 1).

Gevolg hiervan is o.i. dat het commissierapport niet wezenlijk ingaat op de door de bezwaarden genoemde argumenten tegen de exegese van het synodebesluit M/V en ambt van Meppel 2017. Het commissierapport suggereert dat wel, bijvoorbeeld als gezegd wordt, dat de bezwaarden zouden menen, dat de man superieur is ten opzichte van de vrouw, of ook dat daarin van een voorschrift sprake zou zijn (p.64). Maar waar is dat - zo vraagt ds. Boonstra terecht in zijn artikel in *Nader Bekeken* - door de bezwaarden gesteld? Of waar wijzen de bezwaarden in revisieverzoeken erop, dat Paulus in zijn voorschriften als argument aanvoert, dat de man superieur is t.o.v. de vrouw?

En datzelfde geldt ook als het commissierapport spreekt over de kwestie 'heersen en dienen'. "Niet heersen maar dienen", dat zou het grondpatroon zijn van het spreken van de Schrift over de verhouding tussen mannen en vrouwen binnen het verbond. Maar waar staat in de aangeleverde stukken, dat de bezwaarden het heersen van de mannen over de vrouwen voorstaan? Of waar staat, dat zij zich erop beroepen, dat Paulus het heersen van de mannen over de vrouwen voorstaat?

De bezwaarden en Paulus worden met deze passages in het commissierapport in de verdachtenhoek gezet als "onderdrukkers van de vrouw". Een gedegen, Schriftuurlijke, beoordeling van hun bezwaar, dat de gehanteerde nieuwe exegese niet gebaseerd is op het Schriftuurlijke fundament, genoemd in 1 Kor.3:1-15, blijft achterwege. Daarmee hebben de rapportenschrijvers het zichzelf wel erg gemakkelijk gemaakt! En als de synode van Goes 2020 in dat spoor zou besluiten, doet zij dat eveneens! Maar daarmee wordt geen récht gedaan aan de revisieverzoeken.

⁴ In het debat ter synode over een paar hoofdstukken van het commissierapport dat als antwoord moet dienen op bezwaren tegen het synodebesluit M/V en ambt (*te weten in de gemeente, zoals predikant, ouderling en diaken*) van Meppel 2017 meldt het ND: "Synodevoorzitter Melle Oosterhuis nam duidelijk stelling. Hij citeerde Genesis 5 vers 2, waar staat: 'Hij zegende hen en noemde hen mens toen zij werden geschapen.' Oosterhuis: 'Dat vind ik zo'n onderstreping van de gelijke positie van man en vrouw om een regeerambt uit te oefenen.' De tekst uit 1 Timoteüs 2 gaat volgens Oosterhuis over de positie van man en vrouw in het huwelijk. 'Als je de conclusie trekt dat dit gaat over de positie van de vrouw in de samenleving en in de kerk, dan heeft dat heel grote consequenties. Dan mag Carola Schouten ook geen minister van Landbouw zijn.' En: 'Nergens lees je expliciet: vrouwen mogen geen ambt bekleden. Nergens in de Bijbel kom je een voorbeeld tegen van een vrouw die begeert een ambt te bekleden. In die tijd was dat ook volstrekt ondenkbaar. De cultuur liet dat helemaal niet toe.'" (ND-verslaggever H. Meijer in het ND, 25 januari 2020)

Hoe komt het commissierapport tot de typering van de bezwaarden en van Paulus (p.40)? Ook dat heeft alles te maken met de benadering van ds. Oosterhuis in zijn schrijven aan Meppel 2017 (Zie noot 1). Want daarin staat al te lezen, dat de verschillende exegeses van de zwijgtteksten naast elkaar geplaatst kunnen worden. De twijfelvraag moet binnen de kerken prangend worden: is de oude kerkelijke exegese, die tot de conclusie leidt, dat de vrouwen geen kerkelijk ambt mogen bekleden, wel de 'enige ware' (de alleenware) exegese? En precies dat is overgenomen in het commissierapport als het stelt dat geen van de beide posities (de oude exegese en de nieuwe exegese van Meppel 2017) **mag geduid worden als onwil om zich aan Gods woord te onderwerpen.**

Beide exegeses hebben volgens het commissierapport even veel recht van spreken! Beide exegeses bouwen op het hetzelfde fundament, 1 Kor.3:1-15. Dat is een begrijpelijk argument van de synodecommissie. Het is niet gemakkelijk om te beweren, dat de exegese van de voorzitter van de synode van Meppel 2017 die ook nu voorzitter is, getuigt van onwil om zich aan Gods woord te onderwerpen!

Ds. Boonstra schrijft volkomen terecht: Want iedereen zal toch van zijn **eigen** exegese zeggen, dat deze (natuurlijk) niet gebaseerd is op onwil om zich aan Gods Woord te onderwerpen! Zelfs de vrijzinnigen willen niet op **onwil om zich aan Gods Woord te onderwerpen** betrappt worden!

Maar hiermee wordt dan wel voorbijgegaan aan de 'zondige gebrokenheid' van de werkelijkheid, waarin wij leven. Want als het gaat om de vrijheid van exegese, kan er toch onder ons sprake zijn van een verkeerde uitleg van de Schrift: van een onjuist verstaan van de tekst?! Of zou dat niet kunnen, omdat het gaat om een exegese van een broeder, een herkozen synodevoorzitter of een synode? Dat zal toch niemand willen beweren. Mede daarom is de synode van Goes 2020 geroepen om de voorgestane nieuwe exegese van Meppel 2017 te toetsen aan de Schrift, zeker als daar op wettige wijze **vanuit de kerken** fundamentele bezwaren tegen worden ingebracht! Het is de taak en opdracht van een revisiesynode, rechtens daartoe aangewezen **door de kerken, omdat** nauwgezet te doen en vervolgens een goed gemotiveerde uitspraak te doen tot opbouw van de kerken! Een Synode mag niet uitgaan van de goede intenties van personen en kerkelijke vergaderingen. Om Psalm 19 vers 6 (berijming 1773) te citeren: "*Maar, HEER, wie is de man, die op 't nauwkeurigst kan, zijn dwalingen doorgronden?*". Of een exegese is gebouwd op het fundament van apostelen en profeten vraagt een **beoordeling** en mag dus niet **verondersteld worden**, omdat het een exegese van een gereformeerde broeder, herkozen synodevoorzitter of synode is.

Ds. Boonstra wijst in zijn al eerder aangehaalde artikel uit *Nader Bekeken* ook op deze verantwoordelijkheid van de GS Goes 2020 als revisie-synode, als hij ingaat op de visie van de rapportenschrijvers op p. 44 van hun commissierapport. De rapportenschrijver voeren daar Kuypers metafoor over "*de Schrift als zijnde geen 'kruik' maar een 'fontein'*" aan als argument, dat verschillende interpretaties van gelovigen, die met eer en geweten de Bijbel uitleggen, **naast elkaar moeten kunnen staan**. Het klinkt haast postmodern, **het moet kunnen**, dat twee tegenstrijdige meningen naast elkaar kunnen bestaan, omdat ze samen teruggaan op hetzelfde

fundament. Je gaat toch niet uit van onwil bij een van beiden om zich aan Gods Woord te onderwerpen! Dat doe je toch niet!

Ds. Boonstra schrijft terecht, dat als je **deze stelling/bewering van de commissie** toepast op het verschijnsel van orthodoxie en vrijzinnigheid, **dan** moet je wel concluderen: beiden stoelen ze op dezelfde wortel van de waarheid. Maar, wat gebeurt hier werkelijk? Je stelt in feit, dat *in de grond van de zaak* beide opvattingen één in de waarheid zijn! Ook al openbaren zij zich **dan boven de grond**, d.w.z. in het leven van alle dag, soms zelfs als tegenstrijdig, zelfs als orthodox versus vrijzinnig: ze zouden stoelen op dezelfde waarheid! Maar wat betekent deze voorstelling van zaken anders, dan dat je in de praktijk de Bijbel kunt laten zeggen wat je zelf wilt. Je neemt de sleutel van de kennis weg. En dat kan er toe leiden, in het ergste geval, dat je uiteindelijk alleen hen afwijst die op grond van de Bijbel zeggen: *'Dit zegt de Here!'* Dat zijn dan de orthodoxen, de mensen die menen de waarheid in pacht te hebben, die alleen de ware exegetische zouden kennen!⁵

Ds. Boonstra sluit aan bij het 4^e punt van Marnix van Sint Aldegonde, zoals weergegeven in voetnoot 5. In zijn artikel in *Nader Bekeken* (juli/augustus 2020) noemt hij *twee opvallende voorbeelden* die juist op dit punt betrekking hebben.

⁵ Het is goed in dit verband te luisteren naar wat Marnix van St. Aldegonde over het Schriftgeloof heeft gezegd. Marnix gaat hierop in de 16^e eeuw uitgebreid in n.a.v. de kritiek van Sebastian Franck op de gereformeerden en hun Schriftgeloof (Zie het boek van ds. J.W.Tunderman, *Marnix van St. Aldegonde en de subjectivistische stroomingen in de 16^e eeuw*, Oosterbaan **Goes!!**).

Hij schrijft :

1. Allereerst wil ik het Bijbelgeloof-op-gezag-van-de-synode (d.i. van mensen c.q. theologen, van de kerk) afwijzen. (Marnix verwerpt hier de opvatting van hen, die de Bijbel aanvaarden op grond van het leergezag van een synode. Zij geloven de waarheid niet, daar zij "de waarheid niet aannemen, omdat het de waarheid is, maar ze willen dat het de waarheid is", omdat ze deze van de synode hebben aangenomen en ook zo onderwezen zijn geweest.")
2. Vervolgens zegt Marnix: Het ware Bijbelgeloof steunt enkel op God en Zijn gezag. (dat is de spits van zijn verweer tegen de opvatting van S. Franck, *het Woord Gods eist geloof*. Want God beveelt te geloven. In dat geloof is God de Eerste. Hij geeft wat Hij eist. Daarom kan dit geloof alleen op God gegrondvest zijn. Ofwel, kenmerkend voor dit Bijbelgeloof is, dat het de leer van Christus "in zijn hart verzegelt door de Geest van God, en dat het alleen ziet op God en op het getuigenis van de Geest, die in zijn hart roept: *Abba, o Vader*." (Vgl. Rom. 8: 14, *Allen die door de Geest van God worden geleid zijn kinderen van God*, Galaten 4: 6, *En omdat u Zijn kinderen bent, heeft God ons de Geest van Zijn Zoon gegeven, die 'Abba, Vader' roept*) Marnix vat dit zo samen: het Bijbelgeloof is met het hele hart buigen voor het Woord van de Here.
3. Als derde formuleert Marnix: Het is pertinent onjuist te beweren, dat Gods Woord duister en onduidelijk zou zijn, ofwel voor meerdere, ja voor tegenstrijdige uitleg vatbaar zou zijn. (Hartgrondig keert Marnix zich tegen de bewering dat Gods Woord onvolkomen en onduidelijk zou zijn. De apostelen hebben dag en nacht gearbeid, zouden "zij hun leer met duistere en onverstandige manieren van spreken (..) hebben bedekt?")
4. En als vierde noemt Marnix: Zuivere Bijbeluitleg (=exegetische) vereist dat men zich verre houdt van het steken van eigen licht (je eigen verlichte mening en verstand) in de lantaarn van de Schrift.

Het eerste voorbeeld:

Ds. Boonstra wijst erop, dat de bezwaarders op grond van Gen. 2 en 3 (schepping en zondeval) zeggen, dat er verschil in positie en verantwoordelijkheid is tussen man en vrouw. Zo wijzen zij erop, dat God na de zondeval eerst de man aanspreekt (Gen. 3:9), hoewel de vrouw als eerste had gezondigd (Gen.3:6). Bovendien is Christus als **tweede Adam** in plaats van de **eerste Adam** gekomen. (Rom. 5:18,19). Na de komst van de **tweede Adam** - op grond van wiens zoenoffer wij gerechtvaardigd worden- is er geen andere Adam meer nodig is: Christus wordt daarom in 1 Kor.15 ook **de laatste Adam** genoemd.

Hoe ziet echter de (nieuwe) exegese van de synodecommissie eruit? Er wordt erkend dat God na de zondeval *de mens* (=Adam) aanspreekt (Gen.3:9). Maar de uitleg in het rapport is dan: 'Dat markeert het contrast': er is na de zondeval geen sprake meer van harmonie en gelijkwaardigheid tussen man en vrouw, zoals voordien bij de schepping het geval was. Daarom spreekt God nu eerst Adam, de man, aan.

Dus de uitleg is niet, zoals de oude (kerkelijke) exegese luidde: Adam wordt hier in Gen. 3 door de HERE God **als hoofd van de vrouw** aangesproken. Nee, de nieuwe exegese duidt het aanspreken **van Adam als een argument**, dat God daarin Zelf te kennen geeft, **dat met de zondeval/opstand de scheppingsgelijkheid van man en vrouw** (beiden geschapen naar Gods beeld, Gen. 1:27) **is weggevallen**.

NB: *de bestaande scheppingsongelijkheid tussen man en vrouw ten aanzien van hun positie, waarvan reeds in Gen. 2 - dus vóór de zondeval! - sprake was, wordt niet genoemd.*⁶

Eveneens wordt eraan voorbijgegaan, dat de Bijbel nadrukkelijk gesproken wordt over Adam als hoofd van de vrouw (zowel **bij de schepping, in Gen. 2**, waar staat, dat Adam eerst geschapen werd en zijn vrouw kreeg tot hulp/helper) als **bij herschepping, zoals in 1 Kor. 11 vers 3**, waar staat: *Christus is hoofd van God, de man het hoofd van de vrouw, God het hoofd van Christus*. Met als nader, uitleggend, onderscheid in vers 7, waar de man *beeld en luister van God* wordt genoemd, en de vrouw *luister van de man*.

Dat God **eerst Adam als hoofd aanspreekt op de zondeval**, wordt dus in de nieuwe exegese van de synodecommissie van Goes 2020 weggeëxegeseerd. Hoe? Door eerst de teksten uit Genesis te interpreteren en pas daarna de teksten van Paulus te lezen, los van elkaar. Het NT is in het rapport niet meer leidend om het OT te verstaan. Daarmee wordt van de gereformeerde hermeneutiek afgeweken. Niet langer wordt ervan uitgegaan, dat het NT licht werpt op het OT, zodat bijvoorbeeld uit wat het NT zegt over het herstelde beeld Gods in de mens (zoals: de man is hoofd van de vrouw, Ef.5) ons

⁶ Zie onder meer wat Bavinck daarover heeft gezegd in het artikel van H. Veldman in *Nader Bekeken* (juli/aug van 2020), zoals: "De H. Schrift leert beide, de gelijkheid en de ongelijkheid, de eenheid en het onderscheid, van de man en de vrouw."

zicht geeft op de mens zoals die eenmaal goed en naar Gods beeld was geschapen (Gen. 1 en 2). Uit de brokstukken van het gebroken beeld Gods laat zich dit namelijk niet meer aflezen. Waarom wordt zonder daarvan rekenschap af te leggen van deze gereformeerde hermeneutische regel afgeweken? Omdat de 'verlichte' radicale vooronderstelling over de gelijkheid van man en vrouw op het terrein van leidinggeven de boventoon wordt toegekend! De 'verlichte' gedachte, waarin man en vrouw versimpeld worden beschouwd als gelijke partners!

Het tweede voorbeeld:

Paulus stelt mannen als oudsten aan. In navolging van wat de Heiland zelf deed door ook alleen mannelijke oudsten aan te stellen, de 12 apostelen.

Deed Paulus dat, zo vraagt het commissierapport, in de verwachting, dat dit nadien in de nieuwtestamentische kerk gecontinueerd zal worden? Strookt zowel het een (de aanstelling van enkel mannen) als het ander (de verwachting van continuering, dat de nieuwtestamentische kerk zich dienovereenkomstig zal inrichten) met de boodschap van het Nieuwe Testament over de nieuwe status en rol van de vrouwen in het nieuwe verbond?

Welke rol en status hier precies worden bedoeld, wordt niet duidelijk aangegeven. Is het de status waarin de gelijkheid tussen man en vrouw al is uitgebreid tot het leiding geven aan de gemeente?

In ieder geval wordt geschreven: *Dat lijkt niet het geval!* (p. 62)

Met als conclusie: zowel Paulus' handelwijze (aanstelling van enkel mannen, vgl. 1 Tim. 3:1-17 en Tit. 1: 5-19) als de verwachting van continuering (het gedragsvoorschrift aangaande de inrichting van de kerk, 1 Tim. 3: 15) staat op gespannen voet met de nieuwe status en rol van de vrouw in het nieuwe verbond!!

Anders gezegd: Paulus blijft in de visie van de rapportenschrijvers *onder de maat* van de door hen uitgedragen nieuwtestamentische boodschap die Paulus zelf als apostel der heidenen wereldwijd zou hebben uitgedragen onder de volkeren. *Dat is nogal een consequentie!*, schrijft ds. P. Boonstra terecht. En dan te beseffen, dat het hier gaat over apostolische voorschriften *hoe wij ons in het huis Gods, dat is de gemeente van de levende God, een pijler en fundament van de waarheid, zullen gedragen!* (1 Tim. 3:15).⁷

Er moet toch wel een lichtje gaan branden! Dan stel je jezelf toch als vanzelf de vraag: Berust deze 'verlichte' mening wel op een gereformeerde uitleg, rijmt dat met de gereformeerde hermeneutiek? Waarom wordt die vraag niet gesteld in het rapport? Hoe staat het met het apostolische gezag zoals Paulus dit van God heeft gekregen (2 Thess. 3:12). **Moeten wij, ook**

⁷ Dr. H. Bavinck zegt daarom terecht: *'Het eigen karakter van de kerk vereist een geheel op de wil van haar Heer gerichte inrichting.'* H. Veldman sluit zijn artikel over Bavincks opvatting over m/v en ambt weergeeft af met de zinsnede: *"Bavincks woorden zijn richtinggevend, omdat hun richting bepaald wordt door het Woord van Christus. Daarin is geen plaats voor menselijke bedenkensels, die het Woord haar kracht ontnemen."*

vandaag, vanwege zijn gezag als apostel van onze Heer Jezus Christus niet vasthouden aan zijn woorden (2 Thess. 3:14)? Dat is toch juist het uitgangspunt van gereformeerde hermeneutiek: buigen in geloofsgehoorzaamheid voor Gods geschreven Woord! Dat is ook de spits van het betoog van Marnix van St. Aldegonde: Het ware Bijbelgeloof steunt enkel op God en Zijn gezag. *Kenmerkend voor het Bijbelgeloof is met het hele hart buigen voor het Woord van de Here!*

Maar zonder daarvan duidelijk en openlijk rekenschap af te leggen laten genoemde 2 voorbeelden zien, dat in het commissierapport een andere dan de tot nu toe gehanteerde gereformeerde hermeneutiek (zoals het "Schrift met Schrift vergelijken" en "het NT werpt licht op het OT") wordt gehanteerd. Wij geven bovenstaande aan U als leden van de synode mee ter overdenking en willen daarmee het appel onderstrepen, dat we in dit schrijven op U doen om de revisie van het synodebesluit in uw vergadering daadwerkelijk ter hand te nemen, om de bezwaarden echt recht te doen.

U de wijsheid en liefde van God en de leiding van de Heilige Geest toewensend,



Br. Z. Hakvoort
Voorzitter KR
GKv Rehoboth Urk



Br. F.J. Visser
scriba